

JE VIS

Je suis entré dans
le tourbillon de la vie...
Je suis feble, tremblant,
pâle, inquiet, nerveux;
Je suis plein de regrets,
de souhaits et de vœux,
De souvenirs, d'espairs, d'envies...
Je ne sais plus ce que je veux,
Je ne sais plus ce que je suis;
Je me sens dispersé,
changeant, divers, nombreux...
Je vis.

F. GREGH.

DE RE FILOLÒGICA

Se 'ms ha dit, y se 'ms diu encara a totes hores a boca plena, que 'ls catalanistes soms separatistes; y aixó, no per cap altra rahó, sino solzament, perque tots els catalans de debó posèm el coll per anar, no contra l' unitat del Estat espanyol—ab lo que 'ns fariam reus d' esparrekar el vestit de les grandeses de la Nació—sinó, y no mes, per treballar contra l' uniformisme, que afoega y mata les energies de les diverses regions de que 's trova composta. Jo no vinch pas avuy a fer veure per medi d' aquex article, que, al afirmar de nosaltres, sense distinció de classes el calificatiu ab que estant motejantnos, se 'ms lleva un fals testimoni; puig que el caràcter de la nostra Revista, es, com diu llur portada, *art y literatura*: sino que,—y en aixó may per may porèm ofendremse,—vaig a manifestar que en un sentit determinat podem dir clarament y oberta que sí, que ho soms de separatistes. Sí, sí: soms separatistes, sí; però separatistes en quant a la ben marcada distinció y separació en que viuhem totes les llengues dels pob-bles de la terra. Separatistes, sí; però separatistes de bona mena. Separatistes en qüestió de llengua; aixó es, separatistes, en quant no volèm que 'l her-mós y sonor idioma de Castella se confongui ab el sèriu y valent llengatge de Catalunya. No crech pas que, per això, pugua ningú tirarse sobre nosaltres, al-legant per pretext aqueixa santa y lloab-ble mena de separatisme: perque ab aixó, no solzament fem honor a la nostra, sino també d' un modu especial a la llengua de Castella.

Jo, a la veritat, no som pas d' aquells exagerats, que dins del terré o camp lliterari de Catalunya, ab el fi de reformar la nostra parla, desitjarian fer ressucitar indistintament y absoluta, totes les paraules de l' antiga, y donar sepultura a moltes y moltes de les que l' unànim consentiment y bon us dels pob-bles presents de la mateixa rassa que aquella, han vingut en estab-blr fundadament y d' una manera, per lo tant, rahonab-ble. No, no som pas d' aquets: perque les coses, y per lo matex, les paraules y les ideies, tenen la seua evolució propia: y aixis es que en totes les llengues no deixa d' observarshi l' evolució esmentada, com ho pot veure tot aquell qui hagi posat els peus, anch que sia no

mes que en les llindes o portals, en alguna que altra llengua. ¿Qui no veu quant diferent es d' ara l' elegant castellá de 'N Cervantes, y 'l francés d' En Bossuet y En Massillon, y l' italiá de 'N Dantes y de 'N Tasso? Totes les coses tenen tendència a caminar a la perfecció, y aixó mateix ha passat ab les llengues, puig que aquestes son fruit dels qui tenen aquesta aspiració mes fundament impresa en llur natura, es a dir, son fruit del home: y si en comptes d' anar endavant, tornessem en derrera, a les hores tot-hom tindria dret a dir-se que soms uns retrógadus o enemichs del progrés.

Mes dech també confessar que, aixis com en l' ordre de les ideies, ja polítiques, ja socials, ja morals, ja religioses, no sería pas mereixedor d' aquex mót o epitètu, aquell qui, observant que passa per viaranys que 'l portan a un trenca-coll o daltabax, torna endarrera pera cercar el camí, que en malà hora habia deixat o perdut; tampoch se porà dir may que sien uns retrógradus aquells qui, al endonarse de que la llengua d' un pob-ble se 'n va per terra, trevalla per sostenirla; y, veyentla carregada de vicis, mira de retornar-li l' esprit de puresa y d' energia, de que gosaba en temps millors y 's parlaba, per lo tant, d' una manera correcta y conforme a n' el gèni de la llengua, y recull aquelles que 's desjectaren del diccionari per sustituirse, ab molt mal acèrt, per altres que, sense adonamsen, varen infiltrarse el sabor o gust de castellanisme.

Es el cas, donchs, si volèm que la llengua, tant de Castella, com de la nostra terra catalana, se conservi en son degut llòch, y que l' una no profani a l' altra, es del cas, dich, que maldèm vigilant en les paraules de que seguidament y sovint fem us, y que trevallèm per enriquir a n' el nostre diccionari ab la tan rica y feconda varietat de paraules que 's trovan esmarsades en tots els indrèts dels nostres pob-bles, y en el mar inmens dels recóns dels arxius y biblioteques. D' aquestes paraules, que per ara son per nosaltres noves, unes serán de gran utilitat per els pöetes, els qui poràn exclatar mes facilment els seus cantichs en honor de les belleses de la naturalesa y de son Criador, y donar ensemps un homenatge de gratitut a n' els valents, qui ab la sanch de llurs pits han fetes immortals a les ciu-

tats y regnes; altres 'mse serviran molt bé no ménos pe 'l llengatge familiar, que pe 'l del orador sagrat y polítich, a n' els qui fins ara habian tirat en cara que no podian presentar un llengatge rich en sinònims ab tanta abundor com el de Castella; y unes y altres 'ns faran avinent que la llengua catalana es rica y plena com ella sóla. En forsa d' aquet cuidadu y diligencia porèm apreciar de primer entubi quines son les profanacions que s' han comés pe 'l pobble en el Santuari de les llengues germanes, catalana y castellana.

Donchs bé, y mes encara, habenthi de per mitj la miseria de volguerse oposar alguns, (malgrat la major antiguetat de la nostra sobre aquella, y les definicions eixides en el temps que En Durán y Bas, a n' el any 1899, desempenyaba la cartera de Gracia y Justicia, y les ingènues confessions fetes pe 'l molt entès. En Menendez Pelayo), a regonèixere a la parla catalana com a vera llengua o idioma, y de voler considerar a la mateixa com un dialecte de la de Castella; ¿no tindrèm rahó de cridar ben alt y ab els pulmons ben aixamplats, que a n' el ordre lliterari som separativistes de Castella, com els de Castella ho varen esser dels de Catalunya, ab els quals temps enderrera parlaban quasi la mateixa llengua, com ho porá veure facilment ab sos propis ulls el qui sápigat llegir, anch que sia no mes que quatre ratlles dels pergamins castellans del temps de l' edat mitjana, y aduch els escrits que fins al siggle XVIII se varen donar a l' estampa? ¡Desgraciades les llengues que no 's procuran pas aquet separatisme! No tardarán pas gaire, es ben cert, no tardarán pas gaire en desaparèixere de la boca dels qui la parlan. Y si Catalunya no 's desvetllés pas, veuriam com d' aqui a cinquanta anys, ja ningú tindria devallant per passarse gorge a vall aquestes paraules de la nostra llengua nadiua, que revelan clarament nostre caràcter y nostre gèni, y que tenim encare el gust de podelse sentir bressolades per l' orèig afumat y ple de pols en mitj de les ciutats mes populosas. No fem cas, no, de les recriminacions que llensan en contra nostre, dihentemse que som reus de separatisme. Quan regnaban els Reys Catolichs, Carles V y Felip II, no hi habia pas l' unitat nacional? Donchs a les hores, a mes de l' idioma catalá, que a Catalunya era regonegut per oficial, aduch en les aduanes y milicies re-

gionals, tenia 'ls seus furs, els seus tribunals y les seues Córts. El catalanisme nostre, que es el matex que ha reprès En Romero Robledo, no es pas separatista, no, sinó molt aplegadista o unionista; perque el catalanisme tal com l'enten la gent de seny, es el catalanisme que conrehua la lliteratura catalana, la qual ha donada y don a la patria comuna tanta gloria com la lliteratura castellana; es el catalanisme que expressa l'amor natural a la hermosa y nobilíssima terra nadiua; es el catalanisme que fa conèixere el sentit tradicional d'un pob-ble, que no ha perdut, després de tants anys, llurs caràcter y distintiu propis; es el separatisme que representa l'ideia general, no tan sols espanyola, sino encara europea, de la mes ampla descentralisació administrativa; ab un sol mot, es el separatisme que representa l'aspecte de la vida nacional, quina llegitimitat absoluta no pot pas posar en dupte el mes intransigent castellá.

Apa, donchs, lletrats de Catalunya y per Catalunya, esperonèmse uns als altres per parlar la nostra llenga ab l'accent y caràcter que li son pròpis, y per clarificarla dels castellanismes que una práctica irracional hi hagués introduhida.

J. Riera.

EL CAMA-CURT

*Cansat d' esser petit el Nano un dia
determiná esser gran,
y ferm en sa mania
en ales de bons vents, ab gallardia
s' assegué dalt d' un single boy cantant.*

*—Que petit es el mon!—el Nano deya deya
veyentse frech a frech dels grans aucells—
¿Que pensarà de mi la patuleya
de jegants qu' entorn meu passava y reya,
are que 'l gran so jo y 'ls nanos ells?—*

Meş tót d' un colp vingueren grans ventades;

*el Nano rodolá tot arrupit,
y estimbantse entre horribles sotragades,
va quedar ab les cames tan nafrades
que entre nanos passava per petit.*

EVELI M. DORIA

UNA OBRA PÓSTUMA DE M. VERDAGUER

De la obra publicada poc temps ha per en Agusti Vassal, sobre el mes eminent dels poetes catalans en traduim un fragment ont se dona a conèixer, les "Eucarístiques" que dexá inèdites Mossèn Verdaguer i que apareixeràn pròcsimament a la llum pública: "Després de haver ofert a la Mare la mes rica corona de ses mes hermoses flors, preparava per-a 'l Fill la mes escaigudas de las diademes, mes brillants que la dels reis, una diadema formada am tots els esplandors eucarístics.

Sa poesia es una poesia mes que humana, sos cants i sos ensisos son celestials com els que 'ls serafins deuen fer sentir en l' Empireu, en mitj dels enlluernaments de la presencia Divina, contemplant cara a cara el matex Deu.

Son alguna cosa mes que cants, son una pregaria, son una sublim adoració.

Axis com fra Angèlic pinta de jenollons sos cristos i ses madones, Jacinto Verdaguer devia compondre sos poemes eucarístics, ses *eucarístiques*, com les anomena ell, al peu del tabernacle, dintre el flameig diví de l' Hostia radiant.

Després de la crusicció del Calvari venien les delicies del Tabor.

Com l' imán atrau al ferro, la Eucauristía atrau al sacerdot-poeta. Voldria ser presoner diví.

La primera de exes poesies eucarístiques, la que ha estat la principal i la causa de totes les altres, es "El sol de Pezillà".

Contempleu en ella el fer i magnífic Canigó que el poeta ha tan ecsalsat, inclinantse enfront la magestat de Deu present en les Sagrades Hosties.

I axò es grandíós o no hi ha res que hi sigui.

Hem vist al sacerdot-poeta humilment flectat en una adoració sublim, l' hem admirat contemplant esplendorós i transfigurat, les Santes Hosties que tan be ha cantades. Ancora ens-e sembla que 'l veiem.

Exes Hosties han projectat sos poderosos raigs damunt el front del Geni.

Entorn d' "El Sol de Pezillá" gravitarán prompte en el cel de la poesia brillantes estrelles que mostrarán les glories i las magnificències de la Eucaristia.

Quins càntics tan purs han ensenyat els Serafins que voleien entorn del tabernacle han ensenyat al poeta tan digne d' escoltarlos i compendrels!

No mes citarem *La Missa de Sant Joan* i la *Custodia de Barcelona*.

Aquesta darrera que te les proporcions d' un poema es la mes hermosa de totes; es d' un acabat lirisme. L' *Oda a Barcelona* no eclipsa pas a la *Custodia de Barcelona*.

Son dos joiells del mes alt preu en el front de la gran ciutat que pot estarne orgullosa, llumenosos esclats de son patriotisme i de sa fé.

Els lectors que com nosaltres gaudirán mes tart el plaer de llegir les *Eucarístiques* de Verdaguer, no dubturán pas en col·locarles entre les mellors obres del poeta místic.

Com son gloriós patró Sant Jacinto passant entre les flames, ha prés en una ma la divina Hostia i en l' altre Santa Madona, i les ha presentades al món ubriacat de tanta gracia i magestat".

Trad. de VIDA.

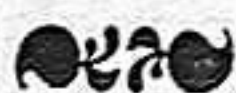
PRIMAVERA

*Lo cel sembla mes blau, els camps verdejan,
los valls ostentan son florit mantell,
lo papelló y l' abella hi volatejan
y en lo brancatje 'l niu penja l' aucell;
refila 'l rossinyol, y 'l tendre anyell*

*pastura; los cabrits saltironejan,
y de los mes gays colors are hermosejan
los elements eix cuadro sempre bell.
Cántichs, flaires, remors, veu encisera
que arreu desperta admiració y amor
de sa música suau y falaguera
tribut d' agrahiment, toya primera
que la terra oferia a son Creador:
¡Benvinguda l' hermosa primavera!*

J. SIMON y JUBANY *Pbre.*

Sant Feliu de Guixols.

CANSONS INTERROMPUDES

PRIMERA CANSÓ

Sota l' arbreda l' aire hi passava arrancant un arpegi de cada fulla; les poputs se passejaven am senyorials moviments, sobra l' herba humida; per l' espai creuaven les oranetes portant borro dels pollanques i llot del riu; la rosada 's fonia convertintse en perlada calitja, i 'l sol la traspassava palit, am la palidesa de les verges malaltes.

Io aquell mati estava alegre: sentat en-el marge d' una carretera borejada de floretes morades contemplava a mes gentils dexebles com trevallaven am la capsa de colors sobre llur falda. Vestides am senzillesa; ses formes pures es dibuxaven sota les clares teles de primavera com un preludi escultural, velat i misteriós; sos cabells recullits am descuit s' escapaven en petites madexes, acaronentles, fregant suaument ses galtes satinades; i ses mans moguentse enfebrades pel trevall semblaven dos poncelles de palides roses valancejantse al impuls del oretj flairos i tevi. I de sos cabells, del vestit de ses galtes, ne surtia un especial efluvi, l' efluvi de puresa qu' es despren de bon mati de les donselles despres de ses nits castes envolcallades de somnis ignocents d' amor sens prosa.

L' espectacle era hermos; l' ànima meva s' aclaria i una

forsa poderosa axamplava mon pit obrinme 'ls llabis al impuls d' un imne ple de joia que surtia del cor, poderos, inevitable.

Alla al lluny per la carretera venia una pagesa; anava depressa, moguent ses caderes fecondes i trontollant son pit de mare; arribava bermelleta, fresca com les falgueres que tapaven el sistell que duia, curullat de maduxes. Es deia Maria, vivia a l' altre part del riu i haviem sigut veïns i companys d' infantesa.

Molts cops am la capsa de color sota 'l bras, sens vilió de trevallar, carregat de melangia i mal humor, solia anar-la a veure. A dintre aquella caseta jo m' hi trobava be: guimbant entre 'ls porcells i les gallines hi havia tres criatures que m' ensisaven; una sobre tot, la nena, la mes gran. Era blanca, de rasada blancura, els cabells sedosos formant deurats tirabuxons li queïan sobra l' espatlla quines linees eren lo mes tendrement delicades que us pugau imaginar. Am tot i anar bruta tenia un aire de distingida ignocencia i bondadosa noblesa incomparables.

Jo li deia la *nina* porque ho semblava una nina, una nina de les fines, de les més fines, modelada amb una gracia i talent sobrenatural i caprixosament dexada sobra un pilot d' escombreries.

Mentres jo era a casa seva, la *nina* restava sempre am mi, fentme companyia i dintre 'l blau de sos ulls jo hi trobava quelcom dols que m' atreïa, desencaboriantme, esborrantme els recorts dolorosos, les palideses del esperit, els desmais de la voluntat i 'ls neguits del pervindre. I no sabia dirli coses, ni podia parlarli com a les altres criatures i li haguera esplicat totes les tristeses, tots els meus somnis, tots els meus esbojerrats anhels i li hauria consultat fins els meus projectes. Ella tampoc es portava am mi com els seus germanets, qu' em feien ganyotes i m' explicaven tontades incomprendibles; recolsada en el llindar de la porta, les mans redera l' esquena, creuats els peus descalsos i amb el cap un xic acotat i vergonyos em somreïa sempre am ecspressió divina, mirantme ficsament.

La Maria que anava sempre atrafagada solia renyarli porque em mirava d' aquell modo.

—Dexeula, dexeula que 'm miri, li deia jo, els ulls de la

nina tenen per mi un encant inesplicable. Voldria tenirlos sempre al devant meu, potser axis estaria mes alegre i a voltes no seria tan dolent.

La Maria reia ; un bon riure de mare cofoia.

—Si fos mes gran,..... responia, i s' allunyava ficantse pel porxo, remenant pel llenyé, endinsanse en les corts, que se jo, tenia que estar per tot i no lograva mai enllestir d' hora.

M' en anava d' aquella casa am recansa, m' anava desconsolat, defallit, sentint l' impotencia del meu art incapás de reproduir aquella figureta plena de tendresa i sentiment qu' es quedava en el llindar, en la mateixa positura, seguint-me am la mirada.

* * *

La Maria s' apropava i jo seguia entonant la meva cansó; la cantava per ella per la Maria volia donarli els bons dies am les alegres notes de l' imne a la vida.

La Maria avansava depresa em mirava i no reia i jo cantava, cantava cada cop am mes entusiasmat i mes alegre.

— Bon dia Maria, bon dia com está la nina fa molt temps que no l' he vista i l' anyoro.

--Mes l' anyoro jo, va respondre am tristesa, mes l' anyoro jo, i en sa boca s' hi dibuxá una curva, la amarga curva de les boques ploroses, la senyal infalible de dolors qu' es renoven. I d' aquella ratlla sinistre van exirne paraules que tenien resonancies tétriques, que esplicaven coses horribles: La nina havia mort cremada... la llar... un descuit... es feia la torradata que li servia d' esmorsar, sa mare era fora, quan tornà, la pobreta es movia ancara... tres dies pasats en un crit continuu ¡oh! no s' havia pas vist en el mon cosa semblant... apres la gangrena, la mort.

—Jo no puc pas esser per tot, ¡ah! la feina, la maleida feina... pobre de mí, sempre en tindré remordiments per anys que visqui.

I la Maria girantse de sopte sens despedirse, seguí sa marxa mentres un colossal senglot de desconsol sotraquejava sa esquena, sa poderosa esquena...

Sobre 'l paisatge somrisent, ple de llum i color va presentarsem am tota sa esgarifosa realitat l' imatge d' aquella noia carbonisada.

Era negra, informe, sos rossos cabells fets cendres, ses blauoses nines entelades, sa cara graciosa convertida en una monstruosa llaga ont al mitj s' hi destacaven ses blanques dentetes, aquelles dentetes quines mosegades semblava tenien de causar pleer...

Desde llavors m' ha perseguit aquesta visió; ella torna a presentarsem quan isolat fruexo la grandiosa bellesa de les matinades primaverals.

*
* * *

SEGONA CANSÓ

Era un hermos diumenge d' ivern, jo havia surtit a cassera amb un meu company. Cap al tart tornavem portant agombolada la alegria que solen produir les diades de sol passades lliurament en plena naturalesa.

Mon esprit tenia ancara la lleugeresa del despertar, no havien tingut temps de apoderarse d' ell pesantes idees, ni grises melangies: Les perdius fugien continuament devant nostre i les perseguiem creuan pinedes, transpassant turons, distrets per la fressa de ses ales i l' onejanta curva de sa volada.

Seguiem una carretera que anava recta fins un torrent; el cel s' enrogia i una boira freda se axecava de la terra.

Jo 'm sentia fort: estava convensut de que podria recomensar la jornada; la meva sanc corria lliure i ardenta pel meu cos, pesigollejantme les mans, omplint mes venes, esbategantme pels polsos, compartint escalfor als muscols que s' imflaven sota la pell plens de vigor i energia.

Jo era felis: dintre meu hi d' uia la joia salvatge del home primitiu que retorna triomfalment d' una jornada fatigossa, rublert del intens plaer que causa la victoria.

Caminava pensant que a casa era lluny pro que en arrivanthi trovaria ensesa la llar, la taula parada, un sofà tou i manetes estimades que escorcollarien el sarró cercant amb alegria les pobres víctimes d' aquella afortunada cassera.

Mirava un poblet d' apilonades cases que fumejaven i em semblava que en cada llar hi regnava la pau, la sobirana pau qu' en aquella hora cubria com un mantell la terra somniosa.

Al meu costat vibraven les petjades fermes del meu amic; la seva silueta corpulenta em seguia i en son rostre s'hi ovirava un somriure de bondat i de franquesa. El dolc somriure m'acoronava i em protegia l'atletica silueta.

¡Ah! en el mon hi havia amistat, llars plenes d'amor diversions que no causen remordiments i un ben-estar molt procsim a la felicitat.....

Cantem, cor meu, cantem.

Quant s'está alegre no cal escullir la cansó; i un aire guerrer, energic, valent, surtí de mon pit am magestuosa solemnitat.

La veu del meu company va juntarse tot seguit a la meva i abdugues retrunyiren per la vall despertant l'eco del poble ajocat i silenciós.

Al arribar al torrent la nit comensava, la fosca crexia, am travalls una verdosa claror campia el cel per la vanda de ponent i's reflectava en la serpejanta aigua del rieró. Sobra la misteriosa vaguetat d'aquella freda celestia es dibuxava negros i pesat, el poblet. Dominant els rafecs de les taulades escrostats i desiguals s'axecava el punxagut campanar am sa creu de ferro de gairell, i la llum, traspuant pels gotics finestrals, destacava el cos elegant de les campanes estremides per les ultimes batellades del toc d'oració.

No's veia ni una ànima; sols per les fondalades es movia lentament la boira arrossegantse sobre 'ls camps, condensantse en les branques dels arbres que gotejaven vorejant la riera com una professó de grises fantasmes, llarga, interminable.

Els rocs de les passeres eren relliscosos i nosaltres varem interrompre la cansó. Quan haguérem passat continuarem.

—*Suoni la trompa intrépida.....*

Devant nostre, al costat del curriol, hi havia un canyer dintre del qual un bulto es removia pesadament, misteriosament, fent cruxir les canyes seques.

Dret a n-ell nosaltres avansavem cridant am tota la forsa.

—La, la, lara la lero.

I vejerem qu'era una dona magríssima i encorvada que feia esforços per carregarse un fex de llenya. Amb ell a la esquena va esperar que passéssim i ja al redera nostra llan-

sá un gran sospir i am veu feble, plorosa, que talmén semblava d' una ànima en pena, digué:

—Ditxosos els que cantan... pobre marit meu, el més bo de la terra... sembla que 'l veig, allí, estés aprop de la tanca de la carretera gran, ple de sanc, groc com la cera... Amic traïdor... assessí, lladre malvat... pobres fillets meus... jo estic mol malalta, no puc pas trevallar... quedaran... sols... sols... sols, sols am la miseria. I seguia caminant pesadament, enreonent sola, llensant gemecs d' aficció i de cansanci, encorvada, aclaparada, blincantse sota la fexuga càrrega, pujant amont, amont sempre, envers al poble envolcallat de boira. Sa funeraria i llastimosa figura aná esborrantse... esborrantse... fins desaparexre confosa am la massa d' ombra de les cases.....

Nosaltres reprenguerem la marxa estamordits i silenciosos, buscant d' esma el cami-ral que creuava la solitaria plana.

Ja no cantava 'l cor meu: les taques de sanc qu' enbrutaven les meves mans em causaven una terrible repugnancia; les perdius mortes que duia al sarró pesaven com barres de plom, a voltes fins me semblava qu' esvolategaven sinistrament; me trobava cansat, molt lluny de casa, corprés pel presentiment de qu' en arribanthi hi trobaria algú malalt; am la vista esbrinava, inquiet, la massa fosca dels camps llaurats i estudiava l' actitud del meu company, sense fiarme de la seva protecció, ni de sa llealtat, ni de sa corpulencia, ni d' aquell mitj riure bondadós que li era habitual.....

.....
 ¡Bon Deu! perquè s' han d' interrompre axís les meves cançons.

PRUDENCI BERTRANA.

LA NIT DE LES CARMELLES

¡Pobre Ciò! si 'n feia de temps qu' esperava am fruició la vinguda de la primavera; cada jorn, al enviar el sol son primer raig de llum sobre la vall, ja sobtava a la pobra malalta derrera 'ls finestrons de la cambra, escampant la vista

per la planuria, recordant els jorns felissos de salut i joia, cercant per les verdoses marjanades ramells de violes i roses. Mes avui que l'arbreda se cobrex am son verdós vestuatge, que les marjanades mostren orgulloses ses flors primerenques, que l'aucellada saltironegant pel brancatge dels fruiters florits, de la malalta, saluda am sos cants a la nova Primavera, el cor s'omple de gaubansa; en mitj del sufriment se troba ja guarida; prova d'alsarse... mes les comes li flaquegen y cau abatuda en els cuxins de la cadira, entant qu' en un accés de tos, dos llàgrimes li rellisquen per ses galtes esgroguides.

—¿Mare, avui es el dia de les caramelles?....

—Si, filla, veritat: com passa el temps!

—Temps ha que 'l veig trascórrer des de ma trista pressó; quant vingui el jovent, entreobriu la finestra, vull sentir a n' en Lluís... vull sentirlo, la seva veu me a conhorta i m'apar qu' am ses canticel-les minvi el meu sufriment. ¡Pobre Lluís, tant que m'estima!

El cant del jovent retruny pels afraus de la vall; la malalta somriu, els ulls se li entelen i coll-torsant el cap queda sens vida.

Les corrandes del jovent sop aufegades pel crit esgarriós de la mare, ensemps que 'l cos inanimat de la Ció recolzat sobre 'l espatller de la cadira ancar sembla que somrient remerci i als cantors de caramelles.

JOSEP ADROHER GUYTÓ.

FARUM D' IMPREMPŦA

L'obra d'en Agustí Vassal, titolada: *Mossen Jacinto Verdaguera, sa vie, ses œuvres, sa mort*, i l'altra: *Saint-Martin du Canigou*, son dos travalls qu' honren a llur autor. El qui escriu aquestes ratlles no 'l conexia a n' en Vassal; però am les dos obres esmentades n' hi ha prou per-a conèxer un temperament literari fundament simpàtic, i un cor sencer enamorat de les coses de nostra Patria. N' Agustí Vassal, am tot i escriure en prosa, te l' estil agradós d' un poeta, que al ensemps

que historia i crítica, fa rajar de sa ploma tot un devassall d' admiració i entusiasme per els nostres escriptors i demunt de tot per l' immortal autor de l' artístic *Canigó*, proba palesa d' amor als trossos del terrer català, i de la flexibilitat, hermosura i esplendor d' una llengua qu' havia estat a pic de ser dragada per l' idioma del *Quixot*. En l' estudi sobre Mossèn Verdaguer i ses obres, presenta els punts culminants de sa vida am trassa veritable, i un contempla escorrers aquella eczistencia preciosa, am claretat i recansa com si's tractés d' un ser de vostra familia; l' autor fuig de circumstancias inútils, sembla que 's proposi solzament causar la impressió de l' ingenuitat, talent i inspiració del gran poeta. En el temps mes terrible de sa vida, hi passa com sobre brases enceses, en te prou diguent que sufria; lo metex eczacte qu' hauria fet avui per avui en Verdaguer, si fora possible que 'ns contés sa historia. Quan parla de ses composicions, considera com a capdal—i nosaltres també en som d' aquex fonamentat parer—a l' inimitable *Atlantida*. D' aquexa ens diu qu' es una resurrecció gloriosa de l' art grec, i que en ella tot es llum, armonia, proporció i bellesa; per ell en Verdaguer es un dels artistes mes purs qu' han eczistit; *L' Atlantida* es més que l' obra d' un poeta, es l' obra d' un gran pintor, d' un gran músic. Copia alguns trossos d' aquet poema traduïts, i dona un catalec de les obres de Mossèn Verdaguer am un entusiasta judici crític de les metexes. De lo que diu sobre el poema inèdit *Eucaristiques* n' hem fet un article qu' avui oferim a nostres llegidors.

Sain-Martin-du-Canigou, constituex un follet ont se donen alguns detalls sobre tan important monastir, i's descriu magníficament la festa derrera dels Jocs Florals, celebrada com saben nostres llegidors en l' hostatge del catalans francesos.

Amdós obres están impregnades d' un esprit cristià i patriòtic i respiren natural i fresca poesia.

Remerciem a l' autor sa endressa a nostra Revista i 'l felicitem fogosament am motiu de sos llibres, dignes d' esser llegits per tots els catalans de bona pasta i gust delicat.

—*La Revista Luliana* en son nombre del Febrer, retira el cambi am l' *ave:nsada* revista *Juventut*, amb aquestes paraules.

“En vista dels atacs repetits á la Religió i á la Moral cristianes, que surten en lo periòdich *Juventut*, nos veyém obligats á retirarli á dita publicació lo cambi de la *Revista Luliana*.”

En l' ànima ens dol que aytals planes sien escrites en català. Allò no es art, ni literatura, ni filosofia, sinó impietat i brutícia: res més.

Tots los fills de nostra terra deuen apartarse del desgraciat setmanari.”

Ens plauen aquestes autorisades declaracions per si algú ens hagués titllat d' escrupulosos i poc catalanistes al combatre am totes nostres forces a l' esmentat setmanari. Desitjariem que se n' aprofitessin els catòlics qu' ancara el protegexon.

—Hem rebut un follet d' en Rosend Fortunet i Busquets, col·laborador nostre, de quin no podem parlar avui perque no 'ns ha llegut llegir-lo. Agraïm la deferencia i en parlarem mes llargament en altre nombre de nostre revista

ESPIGOLANT. — CRÓNICA.

En l' article de nostre redactor en Rafel Masó publicat en el darrer nombre, entre moltes errades que passaren per descuit en la correcció de probes, n' hi ha algunes que no podem dexar passar sense rectificar-les.

Entre aquestes farem notar la de la plana 73, ratlla 20 aont diu *un desitj gran de formar al antre esplendor de la Casa de Deu*, divent dir *un desitj gran de tornar al antich esplendor de la Casa de Deu*— i la de la pag. 72 ratlla 28 ont diu *hi havem de convenir* que ha de dir *be havem de convenir*.

Están avensats els treballs per a formular el veredict de nostre concurs. Probablement en el nombre vinent el ferem públic. En aquet certamen s' hi ha trovat molta neuleria i a fins alguna composició que sembla endressada a rifar-nos. Sort que tot ens ho prenem a la bona de Deu, i sort que hi ha alguna composició per quina únicament podria obrir-se un concurs.

Diuhem qu' amb axò de les eleccions ningú està per romanticismes Axis es que 'l projecte de Jocs Florals a Girona, mai s' acaba d' arrodonir, i s' haurà d' esperar passades les trifulgues electorals a ficarlos i empènyels.

VIDA

PUBLICACIÓ QUINZENAL DE LITERATURA I ART

Sortirà el 15 i 30 de cada mes

Preu de subscripció. Mitj any, 2'50 Pts. Se paga per avensat

NÚMERO SOLT 20 CENTIMS

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: SANTA CLARA, 4-3.er

SE VEN A GIRONA —En les llibreteries de J. Franquet i F. Geli i Administració d' aquet periòdic.

A BARCELONA.—En la llibreteria de A. Castells, Portaferriça 16 i Kioske "El Sol".